

MAGYAR ORVOSOK SZAKSZERVEZETE

Elnök: Dr. Szabad Zoltán
Alelnök: Dr. Daróczy-Gaál Ágnes Andrea
Dr. Tóth Judit Mária

Felügyelőbizottság elnök: Dr. Dóbi István
tag: Dr. Hadik György
Dr. Tornai Zoltán

Minden Országgyűlési Képviselő részére
Országgyűlés Irodaháza

Tárgy: A Magyar Orvosok Szakszervezetének véleménye az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló T/13174. számú törvényjavaslatról

Tisztelt Képviselő Asszony/Úr!

Az egészségügyben régóta szükséges bérrendezés elé nagy várakozással tekintettünk, hiszen régi adóssága ez a mindenkori politikának. Üdvözlünk, hogy végre megszületett a szándék az orvos-beteg kapcsolatot súlyosan mérgező hálapénz megszüntetésére. Hatalmas csatlódást jelentett ugyanakkor a 2020. 10. 05.-én délben megjelent törvénytervezet. Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy ennyire drasztikus változtatásokat tartalmazó, és az egészségügyi dolgozók jövőjét alapjaiban meghatározó javaslat véleményezésére mindössze 4 óra időt hagytak, azt érdemi közgazdasági egyeztetés nélkül nyújtották be.

Ezért kérjük, Tisztelt Képviselő Asszony/Úr, a törvényjavaslat elfogadását ebben a formában ne támogassa, annak előterjesztését előzze meg érdemi társadalmi vita és konszenzus!

Röviden összefoglalva a leginkább aggályos részek:

1. A tervezet tiltja, hogy vállalkozói vagy közreműködői szerződéseket létesítsenek a kórházakkal, veszélyeztetve ezáltal az ellátást, illetve az egészségügyi vállalkozások fennmaradását is.
2. Bármilyen másodállást, vagy további kereső tevékenységet csak egy jelenleg még meg nem nevezett hivatal előzetes engedélyével lehetne létesíteni – egy állami rendelőben történő ügyelet ugyanúgy, ahogy a szabadidőben történő sportoktató tevékenységet.
3. A tervezet tiltja, hogy egy adott orvos ugyanazt a páciens a magán- és állami rendelésen is ellássa – miközben gyakran az adott területen nem elérhető másik szakorvos az adott szakmából.
4. Munkahely váltásakor a dolgozó egy évig nem kaphatna a korábbi illetményénél magasabb illetményt, súlyosan korlátozva a szerződéskötés szabadságát.
5. Aggályos a szabadságok szabályozása.
6. Az illetménnyel kapcsolatban magasabb eltérítési sávot tartunk indokoltnak, illetve kérjük a harmincöt éves jutalom 4 havi illetményben való meghatározását is.

7. A egészségügyi dolgozók számára az egyik leginkább felháborító és aggasztó rész a kirendelés kérdése: akár két évre is a családjától, otthonától távolra rendelhető az egészségügyi dolgozó, és ehhez mindössze 10 nappal előtte kell őt értesíteni. Ráadásul az a betegek szabad orvosválasztáshoz való jogát is korlátozza, ha az orvost az ország másik végébe vezénylik bizonytalan időre.

Alábbiakban foglaljuk össze a legfontosabb módosító javaslatainkat részletesebben, ugyanakkor az idő rövidegére való tekintettel a teljes, részletekbe menő elemzés nem állt módunkban.

1. § [A törvény hatálya]

1.§ (4) Az (1) bekezdés szerinti egészségügyi szolgáltatónál – az (5) bekezdésben foglalt kivételekkel – csak egészségügyi szolgálati jogviszony keretében lehet egészségügyi tevékenységet és az egészségügyi szolgáltató működőképességének, illetve az egészségügyi szolgáltatások üzemeltetésének biztosítására irányuló tevékenységet végezni. Az egészségügyi szolgáltató működőképességének, illetve az egészségügyi szolgáltatások üzemeltetésének biztosítására irányuló tevékenységek szabályait a Kormány rendeletben határozza meg.

A MOSZ álláspontja:

A rendelkezés megtiltja, hogy egyéni vállalkozókkal és személyes közreműködőkkel szerződjön az állami és önkormányzati fenntartású szolgáltató, ez a szerződés-kötés és vállalkozás szabadságának jelentős és indokolatlan korlátozása, amelyhez ilyen formában elfogadhatatlannak tartunk. További problémát jelent, hogy bizonyos típusú állami ellátások (kórházi ügyelet, sürgősségi osztályok, intenzív osztályok, perifériás házi orvosi ügyelet, szakrendelések) döntően erre a típusú jogviszonyra épülnek, melynek kategorikus tiltása a rendszer összeomlásához vezet.

2. § [Az egészségügyi szolgálati jogviszony létrehozása]

(7) A Kormány rendeletében az egészségügyi szolgálati jogviszony létesítésének feltételeként további feltételeket állapíthat meg.

(8) A (3)-(6) bekezdésben és a (7) bekezdés szerinti rendeletben meghatározott alkalmazási feltételek alól felmentés nem adható. Az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személynek az egészségügyi szolgálati jogviszony teljes időtartama alatt meg kell felelnie az e törvényben és az (7) bekezdés szerinti rendeletben meghatározott feltételeknek, azok hiánya azonnali hatályú felmondási oknak minősül.

A MOSZ álláspontja:

A (7) bekezdés szerint jelenleg ismeretlen feltételeket határozhat meg a kormány, amelyek nem teljesülése azonnali felmondási indoknak minősül. Aggályosnak tartjuk, hogy bizonyos, az alkalmazást alapvetően meghatározó feltételek nem ismertek a törvénytervezet elfogadásának idején.

4.§ [Összeférhetetlenség] (1) Az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személy további munkavégzésre irányuló jogviszonyt, ideértve más keresőfoglalkoztatást, valamint díjazás ellenében folytatott tevékenységet is – a tudományos, oktatói, művészeti, lektori, szerkesztői, jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység, a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony (a

továbbiakban együtt: gyakorolható tevékenység) kivételével – kizárólag a Kormány által kijelölt szerv előzetes engedélyével létesíthet.

A MOSZ álláspontja:

Egyáltalán nem életszerű, és egyúttal elfogadhatatlan, hogy egy kormány által kijelölt hivatal döntse el előzetesen, hogy létesíthető-e egyéb jogviszony, vagy végezhető-e egyéb kereső tevékenység – bizonytalan kritériumrendszer alapján. Ismerve a bürokrácia hosszadalmas engedélyezési folyamatait, féltő, hogy hónapokat csúszhat egy ilyen engedélyezési folyamat, ellehetlenítve ezáltal az orvosokat, és az egészségügyi szolgáltatókat is.

A Munka Törvénykönyve lehetőséget biztosított eddig is a munkáltatónak, hogy bejelentéshez vagy engedélyhez kössön bizonyos további kereső tevékenységeket. Álláspontunk szerint ez bőven elegendő kontrollt jelent, azzal együtt, hogy az egy személy által végzett egészségügyi tevékenység a 2003. évi LXXXIV. törvénybe foglalt heti 60 órás munkaidőt továbbra sem haladhatja meg.

Indokolatlan korlátozás továbbá, hogy ebbe a szakaszba bevonásra került nem csak az egyéb szolgáltatónál végzett egészségügyi tevékenység, hanem minden más, anyagi juttatás ellenében végzett tevékenység is, úgymint pl. szakértői tevékenység, őstermelői tevékenység, hivatásos sportolói-sportedzői tevékenység.

4. § (5) Az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személy az egészségügyi szolgálati jogviszony keretében – az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 3. § i) pontja szerinti sürgős szükség esetét és a Kormány rendeletében meghatározott eseteket kivéve – nem nyújthat egészségügyi szolgáltatást ugyanazon személy számára, akinek más – e törvény hatálya alá nem tartozó – jogviszonyban már ugyanazon betegség tekintetében egészségügyi szolgáltatást nyújtott.

A MOSZ álláspontja:

Aggályosnak tartjuk ezt a bekezdést is, véleményünk szerint a kívánt célt – a magán és állami ellátás szétválasztását aránytalan korlátozással kívánja elérni, amely ráadásul a betegeknek okozhat kárt. Jelenleg is előforduló gyakorlati példa alapján magánrendelésen ellátott területi beteg nem mehetne ugyanahhoz az orvoshoz, akkor sem, ha nincs más lehetősége, mert a területileg ellátásra kötelezett szakrendelőben csak az az egy orvos dolgozik. A javaslat ugyan tartalmazza, hogy a kormányrendeletben kivételeket állapíthat meg, azonban ezek jelenleg nem ismertek - viszont a tiltás, korlátozás a törvény hatálybalépésétől kezdve élne.

6. § [Szabadság]

Nem egyértelmű a tervezetből, hogy az Mt. által különböző pótszabadságok (pl. az életkorhoz kötött pótszabadság) hogyan érvényesül.

Az éves szabadságnak az eddig biztosítottnál kedvezőtlenebb meghatározásához nem járulunk hozzá, csak attól kedvezőbb változtatást tartunk elfogadhatónak.

A tervezet alapján a szabadság nem átvihető és nem megváltható, nem rendelkezik ugyanakkor a törvény azon kivételes esetekről, amikor nem adható ki valamilyen okból az éves szabadság.

8. § [Illetmény]

(3) A mellékletben meghatározott illetménytől a tervezet alapján 20%-kal el lehet térni lefelé és felfelé is.

Álláspontunk szerint csak az elfogadott bértáblától felfelé történő eltérés lehet elfogadott, és azt javasoljuk az alapilletmény 50%-nak megfelelő összegben maximalizálni.

(14) Ha az egészségügyi szolgálati jogviszonyának általa kezdeményezett megszüntetését követően az érintett személy 12 hónapon belül újabb egészségügyi szolgálati jogviszonyt létesít, akkor az új egészségügyi szolgálati jogviszonyban megállapított illetménye egy évig nem haladhatja meg a korábbi jogviszony megszűnésekor irányadó illetményét, függetlenül az utóbbi jogviszony létesítése érdekében kötött szolgálati munkaszerződésében szereplő heti munkaidjétől. Ebben az esetben az 1. melléklet szerint irányadó illetménytől eltérő összegű illetmény is megállapítható.

A fenti rendelkezés alapján, ha valaki munkahelyet váltana, nem lehet magasabb az illetménye, mint az utolsó munkahelyén. Véleményünk szerint indokolatlanul korlátozza ez a rendelkezés az orvosok szabad munkavállalását, a szabad szerződéskötéshez való jogát, és akár komoly anyagi hátrányt is okozhat.

9. § [Szolgálati elismerés]

(1) A huszonöt, harminc, illetve negyvenévi egészségügyi szolgálati jogviszonnyal rendelkező egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személynek szolgálati elismerés jár.

(2) A szolgálati elismerés:

- a) huszonöt év jogviszony esetén kéthavi,
 - b) harminc év jogviszony esetén háromhavi,
 - c) negyven év jogviszony esetén öthavi
- illetményének megfelelő összeg.

A MOSZ álláspontja:

Kimaradt a harmincöt év jogviszony esetén a jutalom, ami pedig például a honvédelmi alkalmazottak jogállásáról szóló 2018. évi CXIV. törvényben is szerepel. Itt négyhavi illetményt javasolunk.

11. § [Munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás]

(2) **A kirendelés időtartama nem haladhatja meg az egy évet. A kirendelés ugyanarra a feladatra egy alkalommal, legfeljebb egy évvel meghosszabbítható.** A kirendelés lejártát követően az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személyt az egészségügyi szolgálati munkaszerződése szerinti egészségügyi szolgáltató köteles eredeti munkakörében továbbfoglalkoztatni.

A MOSZ álláspontja:

Az egészségügyi dolgozót eredeti munkahelyéről – és ezáltal lakóhelyétől, családjától távol akár egy plusz egy (akár kettő) évre is kirendelhetik. Eddig az Mt. 44 nap kirendelést engedélyezett (egyetemi klinikák dolgozói esetén 220 napot), ehhez képest ez a törvény 365 plusz 365 nap kirendelést engedélyez, különösebb indok (pl. válsághelyzet, veszélyhelyzet), és bármilyen korlátozás nélkül. Nem egyértelmű, hiszen nincs definiálva, hogy mit jelent a (4) bekezdésben foglalt „aránytalan sérelem”, amivel nem járhat a kirendelés az egészségügyi dolgozókra nézve, nem látunk kellő garanciát a különösen érzékeny helyzetben levő munkavállalók (gyermekes családok, idős, beteg hozzátartozót gondozók stb.) védelmére.

Beépítendő korlátozások: - térben és időtartamban is korlátozandó, az egy plusz egy éves (akár két éves) időkeret semmiképpen nem elfogadható!

- *A nem kirendelhető személyek körét körültekintően szükséges meghatározni, de minimum az alábbi csoportokat tartalmaznia kell, az alábbiak szerint:
() Nem rendelhető ki az az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személy, illetve a foglalkoztatott:
a) a várandóssága megállapításától gyermeke hároméves koráig,
b) gyermeke tizenhat éves koráig, ha gyermekét egyedül neveli,
c) hozzátartozójának tartós, személyes gondozása esetén,
d) ha a rehabilitációs szakértői szerv legalább ötven százalékos mértékű egészségkárosodását megállapította.*
- *Jogszámban megfelelő garanciákat szükséges adni az orvos/egészségügyi dolgozó párok számára is, hogy ne lehessen őket egyszerre az ország két különböző pontjára kirendelni, illetve az egyik szülő kirendelése esetén a másik szülőt ügyeletre beosztani.*
- *1 órás utazással elérhető helynél messzebb csak a munkavállaló hozzájárulásával legyen kirendelhető*
- *a jelenlegi szabályozást (44 nap, illetve 220 nap) tartjuk irányadónak, ettől felfelé csak a dolgozó írásos beleegyezése esetén lehessen eltérni, melyhez kötelezően társuljon jelentősebb bérezés, és a felmerülő plusz költségek, úgymint a szállás, utazás, és minden egyéb, jogosan felmerülő kiadás megtérítése.*

Hangsúlyozzuk továbbá, ez a jogintézmény ebben a formában jelentősen korlátozza a betegek az egészségügyi önrendelkezési jogát, melynek része az orvos-beteg kapcsolat speciális bizalmi jellegéből fakadóan a szabad orvosválasztás joga, amely súlyosan sérül azzal, ha a beteg választott orvosát kirendelik két évre az ország másik pontjára.

A törvénytervezetnek ez a része ebben a formájában teljes mértékben elfogadhatatlan!

További megjegyzések:

- Az ügyeleti díjazás az orvosok, egészségügyi dolgozók jövedelmének nagymértékben meghatározó eleme, melyre vonatkozó szabályozást azonban a tervezet nem tartalmaz.
- Kifogásoljuk továbbá azt is, hogy a bértáblában sem az első, illetve további szakvizsgák, sem a tudományos fokozatok nem jelennek meg tényezőként.

Tisztelt Képviselő Asszony/Úr!

Fentiekre tekintettel kérjük, hogy a törvényjavaslat elfogadását ebben a formában ne támogassa, annak előterjesztését előzze meg érdemi társadalmi vita és konszenzus!

Természetesen egyeztetési és tárgyalási szándékunkat ezúton is szeretnénk kifejezni, hiszen célunk, hogy egy ilyen horderejű döntés a munkavállalók érdekképviseleti szerveivel való konzultáció alapján szülessen meg!

Budapest, 2020. október 6.

Tisztelettel:

Dr. Szabad Zoltán
elnök
Magyar Orvosok Szakszervezete